

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 16Csp/126/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119427824
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Boris Šiška, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2023:6119427824.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra, sudcom JUDr. Borisom Šiškom, PhD. v spore žalobcu : BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava, IČO: 47 967 692, zastúpený : JUDr. Oskar Chnápko, advokát so sídlom Komenského 3, Banská Bystrica, proti žalovaným: 1.) W. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, 2.) I. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, obaja zastúpení: JUDr. Peter Vachan, advokát so sídlom Pavla Mudroňa 5, Žilina, v konaní o zaplatenie sumy 16.188,69 eura s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žaloba sa zamieťa.

II. Žalovaným v 1. a 2. rade sa proti žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške náhrady trov konania rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou postúpenou z Okresného súdu Banská Bystrica domáhal od žalovaných v 1.) a 2.) rade aby mu spoločne a nerozdielne zaplatili sumu 16.188,69 eura, spolu so zmluvným úrokom vo výške 10,90% ročne zo sumy 12.956,68 eura od 20.12.2018 do zaplatenia, ako aj zákonného úrok vo výške 5 % ročne zo sumy 12.956,68 eura od 20.12.2018 do zaplatenia ako aj trovy konania. V žalobe uviedol, že dňa 20.12.2018 uzatvorila Poštová banka, a.s. so žalobcom zmluvu o postúpení pohľadávok na základe ktorej žalobca nadobudol pohľadávku zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX spolu s príslušenstvom. Právny predchodca žalobcu ako veriteľ uzatvoril so žalovanými v 1.) a 2.) rade ako dlžníkmi zmluvu o úvere zo dňa 27.09.2013 č. XXXXXXXXXXXX. Právny predchodca žalobcu vyhlásil po predchádzajúcej výzve v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka listom zo dňa 02.03.2017 predčasnú splatnosť úveru. Žalovaní si svoj záväzok napriek výzve nespĺnili. Žalovaná suma pozostávala z celkovej istiny vo výške 12.956,68 eura, dlžných úrokov z omeškania k 20.12.2018 vo výške 3232,01 eura, zmluvného a zákonného úroku z omeškania.

2. Súd vo veci vydal platobný rozkaz, ktorým žalobe žalobcu v plnom rozsahu vyhovel. Proti uvedenému podali žalovaní v 1.) a 2.) rade (ďalej len „žalovaní“) odpore, z ktorého dôvodu súd uznesením, č. k. 16Csp/126/2020-90 zo dňa 25.11.2020 zrušil v plnom rozsahu.

3. Žalovaní v podanom odpore, že zmluva o úvere zo dňa 27.09.2013 (ďalej len „zmluva o úvere“) je absolútne neplatný právny úkon, pretože žalovaní v žiadosti zo dňa 24.05.2013 žiadali o úver vo výške 16 000 Eur, ktorý chceli splácať 10 rokov k 15. dňu v mesiaci, žalobca však schválil žiadosť až dňa 27.09.2013, pričom však schválil úver s náležitosťami, ktoré žiadosť o poskytnutie úveru neobsahovala a to výšku mesačnej splátky, výšku úrokovej sadzby, údaj o RPMN, dátum prvej splátky a konečnej splatnosti úveru a ďalšie náležitosti uvedené jednostranne žalobcom v bode 4.1 zmluvy o úvere s poukazom na rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 17Co/73/2017. Pri neplatnej zmluve sú

zmluvné strany povinné vysporiadať sa v zmysle zásad o vydaní bezdôvodného obohatenia podľa § 451 ods. 1 a nasl. Občianskeho zákonníka. Z uvedeného dôvodu je pohľadávka žalobcu premlčaná v celom rozsahu, pretože subjektívna dvojročná premlčacia doba na vydanie bezdôvodného obohatenia uplynula dňa 27.09.2015 a objektívna trojročná premlčacia doba uplynula dňa 27.09.2016. V uvedene súvislosti poukázali na rozsudok Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 10Co/54/2018 zo dňa 25.07.2018. Žalovaní z opatrnosti poukázali nato, že zmluva o úvere obsahuje nesprávny údaj o celkových nákladoch spojených so zaplatením úveru, ktorý bol použitý pri výpočte RPMN, čo má za následok nesprávny údaj o RPMN a preto je zmluva o úvere bezúročná a bez poplatkov. Súčin mesačnej splátky a počtu splátok, teda $232,24 \times 120 = 27\,868,80$ Eur. Keď od tejto sumy odpočítame istinu poskytnutého úveru, celkové náklady mali byť vo výške 11 868,80 Eur. Zmluva zároveň neobsahuje údaj o celkovej čiastke spojenej so zaplatením úveru a všetky predpoklady použité na výpočet RPMN, čo má za následok, že zmluva o úvere je bez úročná a bez poplatkov. S akcentom na ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách, ako aj rozhodnutie Najvyššieho súdu, sp. zn. 2Cdo/205/2009 o dňa 29.06.2010 namietali aktívnu vecnú legitimitáciu žalobcu. Za výzvu v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách nemožno považovať list zo dňa 03.02.2017 označený ako „Vec: Upozornenie - Výzva na splatenie dlžnej časti úveru“ List zo dňa 03.02.2017, ani následná výzva na úhradu dlžnej sumy zo dňa 02.03.2017 však neobsahuje žiadne upozornenie, že ak nedôjde k úhrade dlžnej sumy, Poštová banka, a.s. ako právny predchodca žalobcu bude oprávnená postúpiť pohľadávku z banky aj na tretiu osobu a teda tento dokument nemožno považovať za výzvu v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách. Uvedený právny názor potvrdzuje rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 07.08.2019 sp. zn. 15Co/240/2018.

4. K odporu žalovaných žalobca v replike uviedol nasledovné skutočnosti. K nepreukázaniu aktívnej vecnej legitimitácie poznamenal, že preukázal dostatočným spôsobom svoju aktívnu vecnú legitimitáciu, a to listinou označenou ako upozornenie - výzva na úhradu dlžnej sumy zo dňa 03.02.2017 spolu s podacím hárkom, v zmysle ktorej boli žalovaní viac ako 3 mesiace v omeškaní so splácaním pohľadávky v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Rovnako predložil aj výzvu na úhradu dlžnej sumy zo dňa 02.03.2017 spolu s podacím hárkom. K skutočnosti, že výzva na úhradu dlžnej sumy zo dňa 02.03.2017 neobsahuje žiadne upozornenie, že ak nedôjde k úhrade dlžnej sumy, Poštová banka, a.s. ako právny predchodca bude oprávnená postúpiť pohľadávku, mal zato, že žiadny právny predpis takúto povinnosť právneho predchodcovi neukladá, naopak podľa § 92 ods. 8 o zákona o bankách je oprávnený postúpiť pohľadávku na tretiu osobu. K premlčaniu doplnil, že právny predchodca zosplatnil pohľadávku dňa 02.03.2017, kedy sa stala pohľadávka splatnou, pričom žaloba bola podaná pred uplynutím premlčacej doby v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka. Výpočet RPMN uvedený žalobcom nie je správny. Navrhol žalobe vyhovieť.

5. Žalovaní v duplike poukázali na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1Cdo/147/2017. Ďalej poukázal na to, že Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako najvyššia súdna autorita v oblasti interpretácie a aplikácie zákonov v rozsudku sp. zn. 7Cdo/26/2017 z 28.3.2018, v spomenutom uznesení sp. zn. 1Cdo/147/2017 z 24.4.2018 a v uznesení Najvyššieho súdu SR z 20. novembra 2019, sp. zn. 1Obdo/92/2018 okrem iného uviedol, že pre platné postúpenie pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách sa vyžaduje pri postúpení pohľadávky, aby podmienky v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách boli splnené ku dňu uzatvorenia zmluvy o postúpení pohľadávky, teda v čase postupovania pohľadávky. Relevantné oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky bez ďalšieho zakladá aktívnu legitimitáciu postupníka za predpokladu, že postúpenie pohľadávky prebehlo v súlade so zákonom. Rozhodnutie Najvyššieho súdu zo dňa 11.06.2003 sp. zn. 4 Obo 210/01 je už dávno prekonané, čo potvrdzujú vyššie uvedené rozhodnutia Najvyššieho súdu SR. Spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktoré sú už splatnými (dospelé splátky), a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy po tom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky a musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky, a to kumulatívne. Žalobca preukazuje splnenie podmienok v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách odkazom na výzvu na úhradu dlžnej sumy zo dňa 03.02.2017, táto upomienka neobsahuje žiadny text, ktorý by dlžníka upozorňoval na možnosť postúpenia pohľadávky, táto upomienka predstavuje výzvu v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a nie výzvu v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách. Rovnako tiež ani výzva na predčasné splatenie úveru nie je výzvou v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách, čo potvrdzuje nižšie uvedený rozsudok Krajského súdu Prešov a tiež neobsahuje žiadny text, ktorý by dlžníka upozorňoval na možnosť postúpenia pohľadávky, ide teda o oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti v zmysle § 565 Občianskeho

zákonníka a nie o výzvu v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách. V uvedenej súvislosti poukázal na rozhodnutie, sp. zn. 3Co/151/2018 zo dňa 08.01.2019. Namietal, že veriteľ nepostupoval pri skúmaní bonity s odbornou starostlivosťou, nebol oprávnený požadovať jednorazové splatenie úveru a preto vyhlásenie mimoriadnej splatnosti je potrebné považovať za neplatný právny úkon. Opätovne namietal skutočnosti ohľadne platnosti uzavretia zmluvy, pričom dospel k záveru o absolútnej neplatnosti zmluvy o úvere. Keďže zmluva je neplatná, zmluvné strany sú povinné vysporiadať sa v zmysle zásad o vydaní bezdôvodného obohatenia. Začiatok plynutia premičacích dôb je určený okamihom, keď došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia. V danom prípade subjektívna dvojročná ako aj objektívna trojročná premičacia doba začala plynúť v rovnaký deň a teda 27.09.2013, keď došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia a uplynuli 27.09.2015 a 27.09.2016. Žalobcom uplatnený nárok je teda premičaný v celom rozsahu. Uvedený právny názor potvrdzuje rozsudok Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 10Co/54/2018 zo dňa 25.07.2018, ako aj rozsudok Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 25Co/155/2019 zo dňa 11.12.2019. Navrhol žalobu zamietnuť a priznať náhradu trov konania.

6. Súd vo veci rozhodol rozsudkom, č. k. 16Csp/126/2020-151 zo dňa 29.09.2021 tak, že žalobu zamietol (výrok I.) a žalovaným v 1.) a 2.) rade proti žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% (výrok II.).

7. Proti uvedenému rozsudku podal odvolanie žalobca, o ktorom rozhodol Krajský súd v Nitre, uznesením č. k. 25CoCsp/46/2021-193 zo dňa 16.01.2023, tak, že napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Vo svojom rozhodnutí uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie dôvodiac nedostatkom aktívnej vecnej legitímácie bolo nesprávne, založené na nesprávnom právnom posúdení veci. So závermi súdu prvej inštancie sa odvolací súd nestotožnil. Uviedol, že list veriteľa zo dňa 03.02.2017 označený ako „Upozornenie - Výzva na zaplatenie dlžnej časti úveru“, ktorým oznámil žalovaným, že podstatným spôsobom porušili ustanovenia zmluvy o úvere a ani napriek predchádzajúcej upomienke neuhradili svoje záväzky, upozornil žalovaných, že jeho pohľadávka zo zmluvy o úvere viac po lehote splatnosti je vo výške 1 077,71 eura a vyzval ich na jej zaplatenie v lehote 15 dní odo dňa doručenia výzvy, a pre prípad neuhradenia dlžnej sumy tiež upozornil žalovaných, že je oprávnený vyhlásiť úver za predčasne splatný a žiadať úhradu celej úverovej pohľadávky, bol žalovanému v 1. rade odoslaný dňa 06.02.2017 pod č. U a žalovanej v 2. rade odoslaný dňa 06.02.2017 pod č. U obom na adresu trvalého pobytu uvedenú v zmluve, ktorá je totožná s ich aktuálnou adresou. Pokiaľ súd prvej inštancie napriek uvedenému skutkovému zisteniu, nepovažoval uvedené listy za doručené, dospel na základe vykonaného dokazovania k nesprávnomu skutkovému zisteniu, v dôsledku čoho vec nesprávne právne posúdil. K tomu odvolací súd dodáva, že otázku doručovania hmotnoprávných úkonov upravuje ustanovenie § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého prejav vôle pôsobí voči neprítomnej osobe v okamihu, keď jej dôjde. Nevyžaduje sa skutočné doručenie a prevzatie písomnosti, postačuje len naplnenie predpokladu, že prejav vôle sa dostal do sféry dispozície adresáta, ktorý mal možnosť sa s ním oboznámiť a týmto okamihom začína právny úkon pôsobiť voči adresátovi. Právna teória a súdna prax takouto možnosťou chápe aj prípady, kedy doručením zásielky obsahujúcej prejav vôle, do bydliska alebo sídla adresáta, či do jeho poštovej schránky, prípadne vhozením oznámenia o uložení zásielky do poštovej schránky, nadobudol adresát objektívnu príležitosť zoznámiť sa s obsahom zásielky. Podrobnejšie rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 15. decembra 2020 sp.zn. 5Cdo 36/2020 zverejnený v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 1/2021 pod číslom 4.

8. Ďalej poznamenal, že zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie vyplýva, že veriteľ listami zo dňa 02.03.2017 označeným ako „Výzva na úhradu dlžnej sumy“ oznámil žalovaným, že úverová pohľadávka zo zmluvy o úvere sa stala predčasne splatnou v celom rozsahu a vyzval ich na jej zaplatenie vo výške 13 632,98 eura v lehote 10 kalendárnych dní od doručenia, ktoré listy boli doručené žalovanému v 1. rade dňa 15.03.2017 a žalovanej v 2. rade dňa rovnako 15.03.2017. Ak súd prvej inštancie uvedené listy nepovažoval za výzvu podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách dôvodiac, že sa v nich spotrebiteľ nebol upozornený na následok omeškania, ktorým by mala byť vôľa banky postúpiť pohľadávku, uvedený záver odvolací súd nepovažuje za správny. V tomto smere treba prisvedčiť argumentácii žalobcu v odvolaní, podľa ktorej ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách neukladá banke povinnosť osobitne upozorňovať spotrebiteľa na to, že v prípade, ak neuhradí pohľadávku banky je táto oprávnená postúpiť svoju pohľadávku na tretiu osobu, a pravdepodobne si súd prvej inštancie zamenil ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách. Odvolací súd dodáva, že ustanoveniu § 92 ods. 8 zákona o bankách zodpovedá taký právny úkon banky,

ktorý obsahuje všetky náležitosti vyžadované zákonom, a to písomnú výzvu na úhradu splatného peňažného záväzku adresovanú klientovi (dlžníkovi, spoludlžníkovi) banky, a ktorý sa dostal do sféry dispozície adresáta, pričom nie je rozhodujúce označenie tohto právneho úkonu, ani skutočnosť, že je zahrnutý do iného úkonu, napríklad do oznámenia o predčasnej splatnosti pohľadávky. Rovnako nie je rozhodujúca maximálna doba, ktorá uplynula od účinnosti takéhoto úkonu, nakoľko zákon limituje len minimálnu dĺžku omeškania dlžníka, ktorú stanovuje na 90 dní, nie jej maximálnu dĺžku. V tomto smere treba prisvedčiť tvrdeniu žalobcu, podľa ktorého zákon nevyžaduje dve rozličné písomné výzvy veriteľa. Žalobca, ktorému bola pohľadávka postúpená bankou, je tak povinný preukázať, že pred postúpením pohľadávky banka písomne vyzvala klienta (dlžníka) na splnenie jeho splatného záväzku a klient napriek tomu zostal v omeškaní so splatením svojho záväzku, minimálne 90 dní. Len nepreukázanie týchto skutočností má za následok neunesenie dôkazného bremena ohľadom aktívnej vecnej legitímácie postupníka.

9. Odvolací súd uložil súdu prvej inštancie opätovne preskúmať obsah žalobcom predložených listín, vrátane tých ktorými preukazuje doručovanie/doručenie listov zo dňa 03.02.2017 označených ako „Upozornenie - Výzva na zaplatenie dlžnej časti úveru“ a zo dňa 02.03.2017 označených ako „Výzva na úhradu dlžnej sumy“. Zároveň uložil vyhodnotiť, či došlo k účinnému doručeniu listu právneho predchodcu žalobcu zo dňa 03.02.2017 z hľadiska § 45 Občianskeho zákonníka, pričom bude viazaný právnym názorom odvolacieho súdu vyslovenom v bode 12.3 a posúdiť obsah listov zo dňa 02.03.2017, ktoré boli žalovaným doručené dňa 15.03.2014 z hľadiska právneho názoru odvolacieho súdu vyslovenom v bode 12.4. Následne sa bude zaoberať dôvodnosťou uplatneného nároku. Nakoľko v danej veci ide o spotrebiteľský spor, aj bez návrhu vykoná dôkazy, ktoré sú nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

10. Žalovaní v 1.) a 2.) rade po doručení rozhodnutia odvolacieho súdu namietali absolútnu neplatnosť právneho úkonu (zmluvy o spotrebiteľskom úvere), nesprávny údaj o celkových nákladoch úveru, čo malo za následok uvedenie nesprávneho údaj o RPMN. Poukázal na to, že žalobca v rozpore s § 11 ods. 2 Z. z. zákona o ochrane spotrebiteľa, najmä nepreukázal, žeby zisťoval ďalšiu úverovú zaťaženosť žalovaného prostredníctvom príslušnej databázy o spotrebiteľoch. Pri skúmaní bonity porušil § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z., čo má za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Pretože veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou, nie je oprávnený požadovať jednorazové splatenie dlhu. Sankcia uvedená v § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinného ku dňu podpisu zmluvy o úvere má za následok, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka je potrebné považovať za neplatné, čo má za následok nepreukázanie výzvy v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách. Podľa jeho názoru, Upozornenie - Výzva na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 03.02.2017 spolu s Výzvou na úhradu dlžnej sumy zo dňa 02.03.2017 sú neplatné právne úkony aj z toho dôvodu, že ku dňu vyhotovenia týchto listín žalovaní neboli v omeškaní, keďže vzhľadom na to, že úver je bezúročný a bez poplatkov, boli povinní uhrádzať len splátky istiny poskytnutého úveru, teda splátku vo výške 133,33 eura. Vyjadril názor, že neboli splnené podmienky pre platné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti, keďže žalobca nepreukázal existenciu výzvy podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách. Žalobu žiadal zamietnuť.

11. Súd vo veci nariadil pojednávanie, pričom právny zástupca žalobcu, ako aj právny zástupca žalovaných ospravedlnili svoju neúčast' a obaja súhlasili s tým, aby súd vec prejednal a rozhodol v ich neprítomnosti. Pretože mal súd splnené podmienky na postup podľa § 180 CSP, vykonal pojednávanie v neprítomnosti strán sporu, majúc zato, že v predmetnej veci je možné rozhodnúť aj na základe predložených listinných dôkazov.

12. Súd posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty žalobcu a žalovaných, s ktorými predložili a vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinami predloženými stranami konania a zistil tento skutkový a právny stav :

13. Zo zmluvy o úvere pôžičkanabývanie č. XXXXXXXXXXXX uzavretej dňa 27.09.2013 (ďalej len „zmluva o úvere“) vyplýva, že žalovaní v 1.) a 2.) rade ako dlžníci požiadali právneho predchodcu žalobcu - Poštovú banku, a.s., ako veriteľa o poskytnutie bezúčelového spotrebiteľského vo výške 16.000 eur, s dobou splácania úveru 10 rokov, so splátkami, ktoré boli splatné k 15 - dňu v mesiaci Prvá splátka bola splatná dňa 15.10.2013, s termínom (poslednej splátky) konečnej splatnosti dňa 15.09.2023. Splátky boli splatné 15. dňa v mesiaci. Výška splátky spolu poplatkom za správu predstavoval sumu 232,24

eura. Celková výška nákladov predstavovala 10.544,76 eura. Ročná percentuálna miera nákladov bola dojednaná vo výške 12,01 %, pri priemernej hodnote ročnej percentuálnej miery nákladov 13,44 %, s výškou úrokovej sadzby 10,9 % ročne. Dlžníci uviedli, že splňajú podmienky pre vznik poistenia.

14. Z upozornenia - výzvy na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 03.02.2017 vyplynulo, že právny predchodca mal žalovaných upozorniť, že ich úver je viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti, pričom ak nepríde k úhrade uvedenej sumy v lehote 15 kalendárnych dní od doručenia výzvy, bude žalobca oprávnený úver zosplatiť. Žalobca predložil poštový podací hárok, z ktorého vyplýva, že odoslal predmetnú písomnosť žalovaným na poštovú prepravu dňa 06.02.2017 (označenie listu sa zhoduje s označením na upozornení „UPOZ0302.txt). Z výzvy na úhradu dlžnej sumy adresovanej žalovaným (č. I. 30) zo dňa 02.03.2017 vyplýva, že veriteľ úver zosplatnil ku dňu 02.03.2017, pričom z doručeníek (č. I. 8) je zrejmé, že im táto výzva bola doručená priamo do vlastných rúk (mimoriadne zosplatenie úveru).

15. Zmluvou o postúpení pohľadávok uzatvorenou medzi predchodcom žalobcu, Poštovou bankou, a.s. ako postupcom a žalobcom, ako postupníkom, pôvodný žalobca ako postupca postúpil súčasnému žalobcovi ako postupníkovi pohľadávky špecifikované v prílohe č. 1, 2. Listom zo dňa 02.01.2019 postupca oznámil žalovaným, že postúpil pohľadávku zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 27.09.2013 na žalobcu so všetkými právami a povinnosťami s ňou spojenými.

16. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

17. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

18. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

19. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

20. Podľa § 524 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

21. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

22. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom.

23. Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného v čase postúpenia pohľadávky na žalobcu (ďalej len zákon č. 483/2001 Z. z.), ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky

uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

24. Podľa § 17 ods. 1 zákona o spotrebiteľských účinného ku dňu účinnosti postúpenia pohľadávky, práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a a) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky, a b) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

25. Podľa § 11 ods. 2 zákon o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 <<https://www.epi.sk/zz/2010-129/znenie-20130610>>, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 <<https://www.epi.sk/zz/2010-129/znenie-20130610>> sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 <<https://www.epi.sk/zz/2010-129/znenie-20130610>> sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

26. Uzatvorenú zmluvu zo dňa 27.09.2013 súd posúdil ako zmluvu o úvere, keďže právny predchodca žalobcu poskytol žalovaným finančné prostriedky za dohodnutý úrok, ktorý je pojmovým znakom úveru, preto sa javí správnejšie považovať uzatvorenú zmluvu za zmluvu o úvere. Právny vzťah založený uzatvorenou zmluvou je právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou a je nevyhnutné posudzovať ho podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka a právnych predpisov, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, zákona č. 129/2010 Z. z. a zákona č. 250/2007 Z. z.), keďže právny predchodca žalobcu pri uzatváraní zmluvy vystupoval ako veriteľ s poukazom na predmet podnikania a žalovaná vystupovala ako spotrebiteľ, pretože jej bol poskytnutý úver za iným účelom ako za účelom výkonu zamestnania, povolania alebo podnikania (§ 2 písm. a) a b) zák. č. 129/2010 Z. z.). S poukazom na vyššie uvedené a vychádzajúc zo zásady *lex specialis derogat legi generali*, podľa ktorej špeciálna právna úprava, ktorou v danom prípade sú ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ako aj ustanovenia zákona č. 129/2010 Z. z., má prednosť pred všeobecnou úpravou, súd vyhodnotil zmluvný vzťah medzi účastníkmi zmluvy podľa ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a príslušných ustanovení zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Z ustálenej rozhodovacej praxe tiež vyplýva, že ustanovenie § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 21. apríla 2015, sp. zn. 3 MCdo 14/2014). Skutočnosti ohľadne neuzavretia zmluvy zo strany žalovaných súd nepovažoval za relevantné, pretože údaje uvedené v žiadosti a následne aj v časti schváleného úveru sú rovnaké, avšak v časti schválenia úveru už boli precizovanejšie predtlačené, preto pokiaľ boli predtlačené, spotrebiteľ sa mal možnosť s nimi vopred oboznámiť pred uzavretím zmluvy, keďže zmluvu podpísali najskôr žalovaní až následne žalobca. V tomto prípade je zrejmé, že žalovaní vyjadrili súhlas s výškou úveru, ako aj podmienkami jeho poskytnutia, pretože presne dopredu vedeli, aké sú podmienky poskytnutia úveru. Iná situácia by bola v prípade, ak by boli údaje o schválenom úvere dopisované ručne, a ak by tieto údaje neboli obsahovo totožné v časti žiadosti o poskytnutie úveru a v časti schváleného úveru, potom by neprišlo k stretu dvoch súhlasných a obsahovo zhodných prejavov vôle zmluvných strán veriteľa - právneho predchodcu žalobcu a žalovaných ako dlžníkov v pozícii spotrebiteľa.

27. Súd v konaní po rozhodnutí odvolacieho súdu, vec opätovne prejednal, pričom okrem iného skúmal aj splnenie zákonných povinností zo strany právneho predchodcu žalobcu (vyplývajúcich mu zo zákona o spotrebiteľských úveroch) ako veriteľa, predovšetkým splnenie povinnosti skúmať bonitu žalovaných. Súd poznamenáva nasledovné. V zmysle ustanovení § 7 a § 11 ZoSÚ je pri posúdení úverovej schopnosti klienta povinný brať na zreteľ ako existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať (napr. predpokladaný príjem z prejednávaneho dedičského konania, predaja nehnuteľnosti, poisťného plnenia a pod.). Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúca. Nejde pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napr. možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu ochorenie a pod. Cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu ZoSÚ vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom a samozrejme ním aj preukázaných, tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezbuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom a domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný a domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

28. Len samotné zhromaždenie informácií o klientovi, a navyše neúplné, nemožno samo o sebe považovať za náležité splnenie si povinnosti vyplývajúcej z ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ. Odvolací súd zastáva názor, že príjem aj rodinný stav klienta môžu byť vyhovujúce, ale pokiaľ veriteľ nepozná celkový objem výdavkov klienta, nemôže urobiť záver o tom, či klient je alebo nie je schopný splácať požadovaný úver. Bez toho, aby žalobca skúmal aj iné aspekty, nemohol si utvoriť reálny obraz o majetkovej situácii žalovanej, potrebnej pre posúdenie schopnosti žalovanej splácať dlh zo zmluvy. Z dikcie zákona: „posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ logicky vyplýva, že s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver nie je možné bez porovnania mesačných príjmov a výdavkov žiadateľa. Za tohto stavu je nutné konštatovať, že v konaní žalobca nepreukázal splnenie si povinnosti uloženej mu ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v ust. 7 ods. 1 ZoSÚ nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ (žalobca) pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta. Za daného stavu odvolací súd konštatuje, že záver súdu prvej inštancie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, ako aj straty práva na jednorazové zosplatnenie spotrebiteľského úveru je správny (rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 22Co/136/2019 zo dňa 28.01.2020).

29. Výkladom ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. sa už zaoberal aj Krajský súd v Prešove (rozsudok sp. zn. 20Co/72/2017) v zmysle uvedeného výkladu „Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch možno považovať povrchné skúmanie schopnosti splácať úver bez údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa v rozpore s odbornou starostlivosťou alebo účelové použitie dokladov o platobnej schopnosti spotrebiteľa na vytvorenie zdania väčšej bonity spotrebiteľa, ako tomu v skutočnosti je, aby mu bol poskytnutý väčší úver, ako je schopný splácať.“ V tejto súvislosti súd poukazuje aj na záver Krajského súdu v Prešove v rozhodnutí č. k. 6Co/171/2016, v zmysle ktorých, cit.: „dôsledkom podcenenia bonity je neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý s hrubou nedbanlivosťou

poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť bonitu spotrebiteľa. Odvolací súd uvádza, že v tomto smere § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. vôbec nepôsobí odradzujúco, preto je dôvodné aplikovať ustanovenie generálneho zákona - Občianskeho zákonníka, a to § 3 ods. 1 o odmietnutí ochrany pri tak závažnom porušení povinnosti veriteľa na finančnom trhu. Poskytovanie úverov a pôžičiek je veľmi vážnym predmetom podnikateľskej činnosti, pretože pri tomto nejde o odplatu platenú v hotovosti, ale o odloženú platbu bez toho, aby bolo zrejmé, čo postretne dlžníka po uzavretí zmluvy. Ak je takáto agenda obzvlášť sledovaná z dôvodu neistých pomerov, ktoré môžu nastať po poskytnutí úveru, potom musia existovať prísne nároky na vyžadovanie povinnosti konať s odbornou starostlivosťou a vyhodnotiť bonitu spotrebiteľa, keďže na rozdiel od neistých okolností po uzatvorení zmluvy je stav spotrebiteľa z pohľadu jeho osobných majetkových pomerov v čase kontraktácie spoznatelný. Ak Súdny dvor uznal ako odradzujúcu sankciu nepriznanie úrokov pri nezodpovednom prístupe dodávateľa na finančnom trhu pre porušenie konať s odbornou starostlivosťou, potom je podľa názoru odvolacieho súdu úplne eurokonformné aplikovať § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a porušenie závažnej povinnosti veriteľa považovať za odporujúce morálke.“

30. Z vykonaného dokazovania preukázateľne vyplynulo, že žalobca si zhromaždil o žalovaných len neúplné, obmedzené množstvo informácií, a to predovšetkým v rozsahu o ich rodinnom stave, dosiahnutom vzdelaní, čistom mesačnom príjme, výdavkoch (bez ich špecifikácie) a zamestnaní a údaj o nehnuteľnosti. Ani z predmetnej zmluvy o úvere uzavretej dňa 27.09.2013 absolútne nevyplýva, žeby si právny predchodca zisťoval dostatočné informácie o bonite žalovaných, v dôsledku čoho si nemohol vytvoriť dostatočný obraz o platobnej schopnosti žalovaných, pretože absolútne nepoznal jednotlivé položky ich výdavkov, respektíve aj údaj o konkrétnej úverovej zaťažnosti žalovaných. Povinnosťou právneho predchodcu žalobcu bolo teda pri skúmaní bonity žalovaných preveriť si dostatočným spôsobom ich bonitu, vyžiadať alebo nahliadnuť do úverového registra, respektíve do iných dostupných registrov. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa musí veriteľ vychádzať ako z informácií dodaných spotrebiteľom a samozrejme ním aj preukázaných (k čomu však žalobca nepredložil žiadne dôkazy, hoci ho zaťažovalo dôkazné bremeno), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať.

31. Pokiaľ sa právny predchodca žalobcu uspokojil len s takto obmedzeným množstvom informácií, nemohol konať s odbornou starostlivosťou, ktorú od neho možno spravodlivo požadovať, pretože tento bol subjektom, ktorý je bankou, a tá musí nevyhnutne a veľmi dobre poznať legislatívu, ktorá sa vzťahuje na jej predmet činnosti - poskytovanie úverov konečným spotrebiteľom. Opomenutie skúmania bonity žalobcom nemožno za žiadnych okolností ospravedlniť, pretože ako subjekt podnikajúci na trhu s finančnými produktmi musí konať s takou odbornou starostlivosťou, ktorú možno od neho vždy vyžadovať.

32. Pokiaľ žalobca neskúmal bonitu žalovanej, nekonal s odbornou starostlivosťou a podľa § 7 ods. 1 s poukazom na § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch nemohol požadovať jednorazové splatenie úveru (čiže nemohol ani platne zosplatiť úver pri splnení podmienok podľa § 53 ods. 9 s poukazom na § 565 Občianskeho zákonníka), ergo nemohla ani nastať predčasná splatnosť úveru. Spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle ust. § 17 ods. 1 s poukazom na § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je už (1) splatná, a to za predpokladu predchádzajúcej (2) písomnej výzvy banky a skutočnosti, že klient banky je napriek výzve (3) nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Keďže neboli splnené vyššie uvedené podmienky, neprišlo k platnému zosplateniu úveru a absentovala kvalifikovaná výzva podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, je aj postúpenie pohľadávky na žalobcu absolútne neplatné podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor so zákonom. Žalobca tak nie je aktívne vecne legitimovaný, aj z dôvodu porušenia povinnosti konať s odbornou starostlivosťou pri skúmaní bonity žalovanej (prvý dôvod na zamietnutie žaloby).

33. Ďalej sa súd zaoberal skúmaním obsahu žalobcom predložených listín, vrátane listín ktorými preukazoval doručenie listov zo dňa 03.02.2017 („Upozornenie - výzva na zaplatenie dlžnej časti úveru“) a zo dňa 02.03.2017 („Výzva na úhradu dlžnej sumy“) v intenciách právne záväzného pokynu odvolacieho súdu vysloveného v bode 13. rozsudku. Vyhodnocoval aj účinné doručenie listu zo dňa 03.02.2017 právneho predchodcu z hľadiska § 45 Občianskeho zákonníka, s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Cdo/36/2020. Následne sa mal zaoberať súd dôvodnosťou nároku.

34. Súd za zaoberal skúmaním obsahu listiny nazvanej ako „Upozornenie - výzva na splatenie dlžnej časti úveru“ zo dňa 03.02.2017. Takúto písomnosť podľa obsahu možno podľa názoru súdu hodnotiť ako výzvu podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Rovnako „Výzvu na úhradu dlžnej sumy“ zo dňa 02.03.2017 možno hodnotiť ako úkon na základe ktorého prišlo k zosplateniu úveru. Pokiaľ však žalobca mienil preukázať, že došlo k platnému zosplateniu úveru, bolo jeho povinnosťou preukázať, že splnil podmienky stanovené v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka; t. j. žalobca musel preukázať, že žalovaných v 1. a 2. rade osobitne vyzval na doplatenie zameškaných splátok po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a súčasne ich upozornil v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Dôkazné bremeno v smere preukázania, že právny predchodca žalobcu oboch žalovaných skutočne vyzval k zaplateniu omeškaných splátok a zároveň ich aj upozornil na možnosť vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru, tak zaťažilo žalobcu. Žalobca súdu síce predložil listinné dôkazy, nepredložil však žiaden doklad, ktorý by skutočne preukazoval, žeby sa upozornenie výzva na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 03.02.2017 (kvalifikované upozornenie podľa § 53 ods. 9 OZ), aj skutočne doručil (alebo učinil úkony, aby sa tieto listiny mohli dostať do ich dispozičnej sféry) žalovaným, ktorý by tak mali reálnu vedomosť o tom, že sú v omeškaní trvajúcim dlhšie ako tri mesiace.

35. V tomto kontexte, poštový podací hárok na č. l. 119 nemožno považovať za dôkaz, ktorý by preukazoval, žeby sa uvedené upozornenia pre oboch žalovaných podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka mohli dostať do sféry ich dispozície, pretože ani po zadaní podacích čísiel na voľne dostupnom webovom portáli (sledovanie zásielok www.tandt.posta.sk <<http://www.tandt.posta.sk>>) nemožno aj s odstupom času zistiť, či boli doručené, respektíve sa mohli dostať do dispozície žalovaných. Podmienky na vyhlásenie predčasnej splatnosti spotrebiteľskej zmluvy upravené v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka tak vyžadujú výzvu veriteľa adresovanú a doručovanú dlžníkovi s upozornením na aktuálny dlh a možnosť požadovať zaplatenie celého zvyšku dlhu jednorázovo z dôvodu neplnenia si povinnosti dlžníka.

36. Súd sa zaoberal aj ustanovením Všeobecných obchodných podmienok, ktoré tvoria súčasť zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré nadobudli platnosť 25.06.2013 a účinnosť 15.06.2013, konkrétne článku 4.3.6 okrem iného vyplýva, že pri doručovaní poštovou zásielkou na adresu v SR sa informácie a dokumenty považujú za doručené tretí deň a na adresu do cudziny v siedmy deň po ich odoslaní, ak nie je preukázaný skorší okamih doručenia. To platí aj keď sa adresát o tejto skutočnosti nedozvie alebo zásielka sa vráti ako nedoručená. Žalobca odkazoval na podací hárok, ktorý je založený v spise a od toho žalobca odvodzoval doručenie fikciou v zmysle § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka s tým, že fikcia doručovania je upravená v bode 4.3.6 Všeobecných podmienok, tak, že informácie a dokumenty sa považujú za doručené na 3. deň po ich odoslaní (v SR), ak nie je preukázaný skorší okamih doručenia. V tomto kontexte súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/36/2020, zo dňa 15. decembra 2020 (na ktoré odkázal aj odvolací súd), ktorý rieši problematiku platného postúpenia bankovej pohľadávky vrátane doručovania. V naznačenom kontexte súd musí nevyhnutne konštatovať, že podací hárok nepreukazuje doručenie (ani po zadaní poštového podacieho čísla) a ustanovenie bodu 4.3.6. VOP je v rozpore s § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka a preto je toto ustanovenie v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka neplatné. Na základe uvedeného súd opätovne dospel k záveru, že žalobca nepreukázal predloženými listinnými dôkazmi platné a účinné zosplatenie úveru v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka.

37. Čo sa týka rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Cdo/36/2020 zo dňa 15.12.2020, ktoré rozhodnutie dal odvolací súd do pozornosti súdu prvej inštancie, toto rozhodnutie je súdu známe, pričom dovolací súd v uvedenom rozhodnutí poznamenal nasledovné. Dovolací súd konštatoval, že v zmluvnej právnej praxi sa zvyknú v súvislosti s doručovaním právnych úkonov a iných listín v zmluvách používať dojednania upravujúce tzv. fikciu doručenia, podľa ktorej sa zásielka považuje za doručenú, bez ohľadu na to, či doručenie (v zmysle faktického prevzatia zásielky) bolo reálne vykonané. V tomto smere možno rozlišovať dve situácie fikcie doručenia, a to: 1/ zásielka sa považuje za doručenú uplynutím vopred určených dní odo dňa jej odoslania, 2/ zásielka sa považuje za doručenú dňom jej vrátenia odosielajúcemu subjektu z dôvodu neprevzatia adresátom. K prvému spôsobu dojednania fikcie doručenia zaujala súdna prax odmietavé stanovisko, podľa ktorého dohodou zmluvných strán nemožno platne dojsť k nevyvrátiteľnej domnienke ani fikcii, že určitá zásielka obsahujúca právny úkon sa považuje za doručenú len na základe jej odoslania bez toho, aby došla do sféry adresáta. Podľa tohto názorového prúdu fikcia doručenia neobstojí ako platne dojednaná pre jej

rozpor s ustanovením § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka. Princíp doručovania právnych úkonov ako podmienka ich účinnosti vyplýva nielen z § 45 Občianskeho zákonníka, ale je jednou z hlavných zásad súkromného práva. Je neprípustné, aby k vzniku, zmene alebo zániku práv a povinností účastníkov právnych vzťahov dochádzalo na základe prejavu vôle konajúceho subjektu bez toho, aby mal adresát minimálne objektívnu možnosť sa s týmto úkonom oboznámiť - ak má byť určitý právny úkon uskutočnený jednou osobou významný pre inú osobu, musí mať táto osoba aspoň príležitosť spoznať jeho obsah (musí dôjsť do jej dispozičnej sféry). Dispozičná sféra adresáta je vymedzená zmluvne dohodnutým doručovacím režimom, t. j. kontaktnými adresami účastníkov alebo určením kontaktnej osoby (spravidla v záhlaví zmluvy) s tým, že doručenie písomnosti je účinné už tým, že sa doručí do dohodnutého miesta alebo určenej osobe. Týmto okamihom sa zásielka dostáva do sféry adresáta, pričom už nie je dôležité, či sa adresát s obsahom zásielky zoznámil alebo nie. Z podstaty doručovania tak pre účastníkov zmluvného vzťahu vyplýva povinnosť zabezpečiť v danom mieste alebo u určenej osoby prijímanie zásielok. Pri zmene dohodnutého režimu doručovania majú zmluvné strany vzájomnú oznamovaciu povinnosť, aby sa zabezpečila účinnosť doručovania právnych úkonov - zmluvnej strane nemožno pričítať v jej neprospech, že doručovala na pôvodne dohodnutú adresu, ak jej táto zmena nebola včas oznámená (z dôvodu právnej istoty v právnych vzťahov možno odporučiť dojednať notifikačnú povinnosť týkajúcu sa zmien v doručovaní výslovným spôsobom v zmluve). Je neprípustné, aby adresát porušením povinnosti oznámiť novú adresu požíval výhody spočívajúce v zmarení právnych účinkov pre neho nepriaznivých právnych úkonov, a to na úkor konajúcej osoby, ktorá koná v súlade s tým, čo bolo pre doručovanie dohodnuté. Pri druhom spôsobe dojednaní fikcie doručenia je irelevantné, či sa adresát v mieste doručovania skutočne zdržiava - dôležité je to, ako vymedzil spôsob prijímania zásielok v zmluve. Predpokladá sa, že ak účastník zmluvy uvedie určitú adresu, tak tým vymedzil svoju dispozičnú sféru, kde má zabezpečenú možnosť oboznámiť sa s doručovanou zásielkou. Opačná argumentácia by totiž viedla k absurdným dôsledkom - zmluvná strana by úmyselne uviedla adresu, na ktorej sa nezdržiava, aby znemožnila účinné doručovanie. Takto dojednanú fikciu doručenia možno istým spôsobom považovať za nadbytočnú, nakoľko pri doručovaní hmotnoprávných úkonov sa nevyžaduje reálne prevzatie zásielky adresátom - z toho vyplýva, že aj bez takto dojednanej fikcie doručenia sa bude právny úkon považovať za doručený bez ohľadu na jeho faktické prevzatie, ak dôjde do dispozičnej sféry adresáta. Konceptia Občianskeho zákonníka je postavená na dispozitívnosti väčšiny jeho ustanovení, pričom v mnohých prípadoch je ponechané na zmluvnej slobode účastníkov, akým spôsobom pre svoje záväzkové vzťahy zákonnú úpravu modifikujú. V súlade s ustanovením § 2 ods. 3 Občianskeho zákonníka si totiž účastníci môžu vzájomné práva a povinnosti upraviť dohodou odchylnu od zákona, ak to zákon výslovne nezakazuje a ak z povahy ustanovení zákona nevyplýva, že sa od nich nemožno odchyliť. Z povahy ustanovenia § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že ide o kogentné ustanovenie, ktoré neprípúšťa odchylnú dohodu zmluvných strán v podobe fikcie doručenia. Právna konštrukcia doručovania upravená týmto ustanovením totiž zabezpečuje spravodlivé vyvažovanie záujmov zmluvných strán. Adresátovi právneho úkonu poskytuje možnosť oboznámiť sa s obsahom právneho úkonu a taktiež istotu, aby účinky daného právneho úkonu nenastali bez toho, že mu to nebolo umožnené. Subjekt realizujúci právny úkon má na druhej strane istotu, že doručovaný právny úkon sa stane právne perfektným a vyvolá zamýšľané právne následky aj v prípade, že sa adresát vyhýba prevzatíu zásielky, príp. zmarí jej doručenie, hoci i z nebanlivosti (napr. zmenou doručovacej adresy bez oznámenia tejto skutočnosti druhej zmluvnej strane). Tu je potrebné poukázať práve na požiadavku právnej istoty na strane adresáta, aby sa mohol s prejavom vôle oboznámiť, ale zároveň sa chráni aj právna istota odosielateľa v tom zmysle, že ak sa adresát mal možnosť (príležitosť) oboznámiť s prejavom vôle, ale sa tak nestalo, prejav vôle sa považuje za účinný. Pritom nie je podstatné, či sa adresát s obsahom zásielky aj skutočne oboznámil. Je potrebné si však uvedomiť, že v prípade sporu o doručení písomnosti bude dôkazné bremeno o doručení zaťažovať odosielateľa. Je preto vhodné, aby odosielateľ vhodným spôsobom doručenie zásielky adresátovi zdokumentoval, resp. ju vedel relevantne preukázať.

38. Súd následne preskúmal z úradnej povinnosti aktívnu legitímáciu žalobcu, a to, či došlo k platnému postúpeniu pohľadávky, pretože právny predchodca žalobcu, ktorý postupoval takúto pohľadávku, bola banka a pri postúpení pohľadávky z takéhoto subjektu je potrebné okrem všeobecnej úpravy podľa § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka aplikovať aj osobitnú úpravu podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách. „Podmienky podľa § 92 ods. 8 vety prvej zákona o bankách, za splnenia ktorých môže banka postúpiť svoju pohľadávku inému subjektu, sú z povahy veci podmienkami, bez splnenia ktorých k postúpeniu prísť nesmie (je zakázané). Nerešpektovanie takejto úpravy má potom za následok neplatnosť zmluvy

o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom (§ 39 O. z.).“(rozsudok Najvyššieho súdu SR z 28. marca 2018, sp. zn. 7 Cdo 26/2017). Dovolaací súd v uvedenom rozhodnutí poznamenal, že rozborom ustanovenia § 92 ods. 8 bankového zákona, ktoré od schválenia pôvodného znenia zákona do času uzavretia zmluvy úverovej veriteľky a žalobkyne o postúpení pohľadávok nedoznalo žiadnej zmeny (odhliadnuc od prečíslovania k 1. januáru 2009 pôvodného odseku 7 na odsek 8, v tejto súv. por. čl. III bod 46 a čl. XI zákona č. 552/2008 Z. z.) treba dospieť k tomu, že celkom jednoznačne definuje podmienky, za akých možno, resp. nemožno postúpiť pohľadávku patriacu banke (ktorou sa v nasledovnom rozumie rovnako ako v zákone i pobočka zahraničnej banky) buď inej banke alebo aj subjektu, ktorý nie je bankou. Prvá veta ustanovenia definuje dve takéto podmienky (nad rámec písomnej formy zmluvy o postúpení a nepotrebnosti súhlasu klienta s takýmto krokom, ktoré predpokladá už § 524 ods. 1 O. z.), z ktorých prvou je písomná výzva banky uvažujúcej o postúpení riadne nesplácanej úverovej pohľadávky klientovi, aby pohľadávku splnil a druhou nepretržité viac než 90 dní trvajúce omeškanie klienta so splnením čo i len časti jeho peňažného záväzku zodpovedajúceho pohľadávke banky. Druhá veta potom obsahuje úpravu situácie, v ktorej (napriek splneniu podmienok postúpenia) banka uplatniť právo pohľadávku postúpiť nebude môcť a to vtedy, ak klient ešte pred postúpením (tu rozumej v čase medzi splnením oboch podmienok podľa prvej vety § 92 ods. 8 bankového zákona a samotným pristúpením k uzavretiu postupovacej zmluvy) svoj omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva splní; okrem nej ale tiež prípad, v ktorom práve zmienené obmedzenie banky existovať nebude - vtedy, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo i len časti toho istého peňažného záväzku zákonom trval kvalifikovaný čas presahujúci jeden rok. Ostatná (tretia) veta ustanovenia je potom z pohľadu správnosti uchopenia problému nižšími súdmi bez významu, nakoľko táto vymedzuje len povinnosť odovzdania postupníkom postupcovi aj dokumentácie preukazujúcej tzv. život právneho vzťahu (resp. pohľadávky) a úpravu týkajúcu sa samotného bankového tajomstva a jeho prelomenia (dovolateľkou vzťahovaného na ustanovenie ako celok).

39. V predmetnom prípade bola právnym predchodcom žalobcu banka - Poštová banka, a.s., preto bolo potrebné pre platné postúpenie pohľadávky splniť tak všeobecné podmienky uvedené v § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka, ako aj osobitné podmienky uvedené v § 92 ods. 8 zákona o bankách a § 17 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Nakoľko žalobca nepreukázal platné zosplatenie úveru, resp. že ku dňu postúpenia nastala konečná splatnosť úveru (k postúpeniu pohľadávky došlo k dátumu 20.12.2018 a posledná splátka bude splatná až 15.09.2023), nebolo možné urobiť záver o tom, že by bol predmetný úver ku dňu postúpenia splatný. V tomto kontexte aj podľa § 17 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého veriteľ môže postúpiť pohľadávku zo spotrebiteľského úveru len so všetkými právami s ňou spojenými, len určitým subjektom, ktoré spĺňajú tam uvedené podmienky a ak ide o pohľadávku po konečnom termíne splatnosti alebo pohľadávku, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti. V predmetnom prípade banka ako právny predchodca žalobcu postúpila žalobcovi celú pohľadávku z úveru bez toho, aby úver nadobudol konečnú splatnosť, resp. aby zmluvný vzťah medzi nimi zanikol inak, čo je v rozpore s ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách, ako aj s ust. § 17 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Postúpenie pohľadávky je preto neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, preto žalobca nie je veriteľom žalovaného. Súd opätovne žalobu aj pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. (druhý dôvod na zamietnutie).

40. Nad rámec všetkých vyššie uvádzaných skutočností, súd poznamenáva, že odborná literatúra vo výnimočných prípadoch pripúšťa, aby sa princíp viazanosti právnym názorom odvolacieho súdu nemusel uplatniť absolútne a paušálne. Ide najmä o situácie, ak príde k zmene skutkových zistení, z ktorých odvolací súd vychádzal, alebo vo vzťahu k zistenému skutkovému stavu prišlo k odlišnému vyriešeniu prejudiciálnej otázky v inom konaní. Ďalším dôvodom, ktorým je možné odôvodniť nerešpektovanie právneho názoru je i zmena právnej úpravy, ku ktorej došlo po zrušení rozhodnutia alebo v dôsledku zmeny rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít po rozhodnutí odvolacieho súdu. V danej veci však ide o špecifickú procesnú situáciu, ktorá spadá do uvedených výnimiek len parciálne, čiže nie v celom rozsahu.

41. Viazanosť právnym názorom odvolacieho súdu však nemôže byť chápaná ako absolútny a bezpodmienečný zákonný imperatív, pretože pri praktickej aplikácii práva pochopiteľne nastanú situácie, ktoré v ojedinelých prípadoch vylučujú možnosť súdu prvej inštancie riadiť sa striktným právnym názorom odvolacieho súdu. Rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktoré spĺňa požiadavky riadneho odôvodnenia a nie je svojvôľou konajúceho súdu, môže vo výnimočných prípadoch, osobitne však v prejednávanej veci predstavovať určitý odklon od právneho názoru odvolacieho súdu. Aj Ústavný

súd Slovenskej republiky konštatoval, že súd má poznať svoju vlastnú judikatúru, t.j. aj rozhodnutia iných sudcov (resp. senátu) toho istého súdu, a túto judikatúru musí zohľadniť bez ohľadu na to, či na ňu samotné strany sporu poukazujú. Naopak, postoj všeobecných súdov vyznačujúci sa odlišnosťou prístupu k prejednávanej veci, ktoré sú v podstate identické, bez toho, aby svoj odklon odôvodnili, je prejavom svojvôle, ktorá odporuje základnému princípu materiálneho právneho štátu (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 289/2017 zo dňa 21. novembra 2017). Paralelne, tak ako je súd povinný poznať judikatúru iných sudcov toho istého súdu, je povinný prihliadnuť aj na rozhodnutia súdov vyššej inštancie, ktoré vo svojej podstate vytvárajú ustálenú súdnu prax. V prejednávanej veci založil súd svoje opätovné a rovnaké rozhodnutie, vyslovujúce rovnaké skutočnosti a právne posúdenie, ako v jeho predchádzajúcom zrušenom rozhodnutí odvolacím súdom na doplnenej a dôkladnej argumentácii, vo vzťahu ku skutočnostiam, na ktoré upriamil pozornosť odvolací súd vo svojom uznesení. Súd zohľadnil aktuálnu prax najvyšších súdnych autorít, aby jeho rozhodnutie bolo v súlade s princípom právnej istoty. Súd tak vo svojom rozhodnutí uviedol právnu argumentáciu, ktorá nebola obsiahnutá v jeho pôvodnom rozhodnutí, preto opätovné rozhodnutie súdu nemožno považovať za svojvoľné a arbitrárne, pričom toto súčasne dáva účastníkom konania odpoveď na sporné otázky, ktoré sú v danej veci kľúčové. Zhrňujúc vyššie uvedené, súd žalobu z viacerých dôvodov, v dôsledku čoho žalobe nebolo možné vyhovieť, preto ju zamietol. Súd sa z dôvodu hospodárnosti nezaoberal ďalšími skutkovými tvrdeniami o neplatnosti zmluvy, nesprávne vypočítanej RPMN, prípadnou bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru, pretože žalobu zamietol.

42. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa jej úspechu vo veci.

43. Podľa § 396 ods. 3 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

44. Keďže v danom prípade súd rozhodol rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, bol povinný rozhodnúť aj o nároku na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP s poukazom na § 396 ods. 3 CSP. Keďže žalovaní v 1.) a 2.) rade boli v konaní plne úspešní, pričom žalobca nedosiahol žiadny materiálne merateľný úspech, súd priznal žalovaným v 1.) a 2.) rade nárok náhradu trov konania prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania proti žalobcovi v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP). Zároveň súd nevzhladol žiadne dôvody podľa § 257 CSP, tieto netvrdili ani strany sporu.

Poučenie:

Proti tomu rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Nitra na Krajský súd v Nitre. (§ 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka tohto konania. (§ 127 ods. 1 a ods. 2 CSP) V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 364 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.(§ 365 ods. 2 CSP)

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 CSP)

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

V prípade, že si povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.